

אסופת שירים ותפילות מאז השבעה באוקטובר

נאלמו בי מילים

המדרשה
בארונים
יצרים יהדות ישראלית

רבנות
ישראלית

מכון שאלום הרטמן
SHALOM HARTMAN
INSTITUTE FOR JEWISH THOUGHT

ישיבת יחדה
רשת המרכזים העירוניים
יהדות ישראלית

רשות הרבים
המסד הרושמי של קהילת
יהדות-ישראלית

דדבר נלוות על מה שכמוס

THE HONEY
FOUNDATION
FOR ISRAEL

Proudly Funded By
UJA Federation
NEW YORK

אסופה שניה מתוך סדרת אסופות דיגיטליות
תשרי ה'תשפ"ה / אוקטובר 2024

© 2024 כל הזכויות שמורות למרכז גלוייה ולרשות הרבים

עריכה: שרה סגלי־כץ

ניהול: שרה סגלי־כץ ועינבר בלזר־שלם

הפקה: עדן לויטה

ציור בכריכה: יער (2022), פחם גרפיט ופסטל על נייר, 21x29 ס"מ,

יעל בן שלום | www.yaelbenshalom.com

אוצרות גלריית רשותה: ייני אהרן

עיצוב ועימוד: חן יאקה־שומרון | סטודיו לימונדה

שם האסופה לקוח מהשיר "נאלמו בי מילים" מאת רוחמה גבלי רדמן

התכנים באסופה מצויים באתר המקוון מגזין גלוייה

מרכז גלוייה | www.gluya.org

רשות הרבים | www.rashut-harabim.org

לחיות בתוך הזמן הזה, לשאת את תהומות הזמן הזה

על גחוננו אנו זוחלות וזוחלים כבר שנה. טלטלת חיינו ממשיכה לשאוב את כוחות הנפש. את שארית הכוחות ריכזנו כדי להגיע לתאריך השבעה באוקטובר, לשנה שאחרי המתקפה - שנה שבמובנים רבים כלל לא חלפה, נותרה קפואה ברגע ההתנפצות, ובה בעת ממשיכה להתפזר ולהתרחב לרסיסי כאב חדשים. "נְאֻלְמוּ בִּי מְלִים" כותבת רוחמה גבל־רדמן ומפרטת עד כמה כבדה ומרוקנת הטרואומה. בבחירתה לכתוב את אי היכולת למלל ואת האפלה היא מציעה בכל זאת דרך להניע שפתיים, דרך להתחנן גם אם "פּוֹכְבִים שְׂבוּרִים עָפוּ בְּעוֹד דּוֹפֵק עוֹלָם פְּעַם / בְּאֻמוֹת עַל הַגֵּג". כך גם אפשר למצוא בשירים ובתפילות שבאסופה זו - מתח מתמשך בין אילמות למציאת מילים.

"קְרוּ דְּבָרִים נוֹרְאִים", כותב אורי פרץ בשירו "השדה", ובמילים אלו מצליח לתמצת את עוצמת הזעזוע של השבעה באוקטובר. בחירותיו המילוליות נעות בין מינימליזם לבין דחיסות של הנכחה בלתי נסבלת. הוא שב ומזכיר "דְּבָרִים נוֹרְאִים", מתעקש שלא לדלג, ובכך נתמודד עם ההכרה וההדחקה הפועלות בו-זמנית בתוכנו. "בְּכָל מְקוֹם קְרוּ דְּבָרִים נוֹרְאִים / לֹא רְצִיתִי לְשַׁמֵּעַ אוֹ לְרְאוֹת אֶבֶל רֵיחַ / הַשָּׂדֶה..." - פרץ מבקש מאיתנו דבר פשוט אך קשה מנשוא - שלא נימלט אל ההשכחה. הוא מזמין אותנו להביט נכוחה

במה שהתרחש: הטבח, המיתות הזוועתיות, הפגיעות הנוראיות, החטיפות, הבערה. כל אלו הם ה"דברים" שמאז התרחשותם, דבר לא שב אל מקומו ובגנים "השחר לא מגיע מאז בגלל הדברים". הוא אינו מפרט את כל הדברים - אולי כי אין מילים שיכולות להכיל את מלוא היקפם. תחת זאת, הוא מותיר אותנו עם השאלה הפתוחה בסוף שירו: "ומה עושים החיים".

שאלות אלו מהדהדות בין דפי האסופה שלפניכם. הן מלוות כל שיר, כל תפילה, כל ניסיון לתת מילים לבלתי נתפס. לאורך הזמן הזה - אף לתוך השנה החדשה - אנו מוצאים את עצמנו בתנועה מתמדת בין תהומות היגון לבין רמזי ניצני תקווה עדינים. המילים הכתובות כאן אינן מבטיחות פתרונות קסם או נחמה מיידית; הן מציעות מסע אישי, זהיר, דרך נופי נפש מוכי אסון.

אסנת אלדר מצביעה על חיתוך ברור שנוצר בגין אותם ה"דברים":
"יש תהום שנפצרה בין הלפני והאחרי / ושאלות שנותרות ללא מענה. / בהעדרן ממשיך להפרם לי / צלם אלהים". האסופה הזו מבקשת להתמודד עם האימה בעיצומו של חושך מוחלט. היא מזכירה שבתוך השבר העמוק - שנדמה כבלתי ניתן לאיחוי - אולי יש בכוחן של מילים לרקום חושים דקים של חיפוש אחר משמעות, של ערגה לאפשרות למלל את מה ששמט את מילותינו. אולי מה שנותר בינתיים זה לארוג יחד את קרעי הנשמה. יש כאן קריאה לסבלנות, להתמדה, לאמונה שקטה בתהליכי ריפוי ארוכים מאוד ולידיעה כי נוכח התהום לא מרפה השאלה: "ומה עושים החיים".

כמו את חג ראשית השנה העברית שעבר עלינו, גם את יום השנה למתקפת ולטבח השבעה באוקטובר קיוונו לציין אחרת. קיוונו שנוכל להתפנות לשיקום, להחלמה ולא להביט בעוד שבר, במלחמה ובפחד מפני הלא נודע שלפנינו. קיוונו שהגעגוע יתחלף בחיבוק חם של הקלה ושאפשר יהיה להתרכז בתהליכי ריפוי. בכל זאת, עם השבר הממשיך לרוצץ את ליבנו, יום שנה יש בו כוח. אולי חלק מכוחו היא התקווה, כי עתה ניתן לברור מה יישאר מאחור. עתה נצליח להתחיל ולהכיר במה שעבר עלינו, מה התרחש, מי אנחנו עתה לאחר כל מה שעברנו, מה נשאר לפנינו.

נדמה כי כמו תנועות רבות שמתרחשות בנו בתוך המועדים האלו, גם התנועה בין הצורך למצוא מילים שיעזרו לנו להבין את קורותינו לבין התחושה כי אין מילים לתאר מאפיינת את ציון היום הזה שתופס אותנו בכאב ומבוכה.

"וְשִׁדְפִיקוֹת הַלֵּב יִשׁוּבוּ לְסִדְרָן, / וְתִהְיֶה נְשִׁימָה אֶחָרִי פְּתִיחַת הַהוֹדְעָה, / אֶךְ לֹא אֶרְפָּה מְדִי (...) שֶׁלֹּא אֶהְיֶה קֶהֶת חוֹשִׁים / בְּנִסְיוֹן לְהִגֵּן מֵעַט / עַל שְׁאֵרִיּוֹת הַלֵּב שְׁלִי." (מתוך "תפילה בזמן פרסום שמות נופלים", רעות חמיאל)

נשוב לניסיון לבנות עוד שכבה על הריסות חיינו ולהחזיק יחד את הנשימה העמוקה לקראת הבאות, את התקווה הבלתי מתפשרת שעוד יהיה אחרת - הכל יחד עם העיקשות להביט למציאות בעיניים. לידיעה כי חלק מאתנו עוד לא שב הביתה - החטופות והחטופים, המפונות והמפונים ואלו שנלחמות ונלחמים.

איך נמצא כוחות לברוא עתיד ביחד עם ההכרה? האם ניתן לבקש מעצמנו להמשיך ולחיות על סף התודעה? בקצוות שבין לילות-ללא-שינה וימים-ללא-רוגע, ברגעים בהם עוד לא התפכחנו, עוד לא הבנו שהפצע עוד...

בשבעה באוקטובר המגיע אלינו ברגעים אלה ממש, נבקש למצוא בנו כוחות לחמול על מה שהצליח וכשל השנה. על מסע ארוך ומתיש של קימה כל בוקר, של אכזבה מרה על קצה הלשון על מי שלא הגיע לאירועי ציון השנה הזו, על מי שהצליח לצאת מהמיטה.

זיכרון, נחמה ותקווה הן הבקשה שלנו בתוך האסופה הזו שנדרש לקרוא בעדינות, במנות קטנות, פן תציף את הלב הגדוש ממילא.

בתקווה לבשורות טובות במהרה.
הרבנית שרה סגל-כץ

*

חֲסֵרָה לִי מִלָּה לְתֹאֵר

כַּמָּה אֵין לִי מְלִים.

מִלָּה אַחַת נֶעְזְרֹת

נְחֻטָּפָה

מִיִּנְשֶׁהוּ מְפִרֵק אֹתָהּ לְאוֹתִיּוֹת.

אֵין לָהּ אֵין לְקֹרָא לִי לְעִזָּרָה.

(חֲגִית זֹהָרָה מִנְדְּרוּבִסְקִי)

תפילה לעת הזו: שתתגלה השכינה בקרבנו כקרון אור רחומה הרבה סיון נבון־שובל

א-להינו וַא-להי אבותינו ואמותינו, שמר עלינו ועל היקרים
והיקרות לנו מפני הצער והיסורים המתרגשים עלינו לנכח הפרעות
הפוקדות אותנו.

תן בנו את הכוח להתגבר על הפאב, היסורים והפחד השוטף אותנו.
תן לנו שכל ישר ורוח איתנה לעשות ככל שנתן לשמור על בריאות
גופנו ונפשנו ולשמור על כל סביבתנו.

תן תבונה, כוח, אמצץ לב ותושיה בידי לוחמינו ולוחמותינו, שבחזית
ובקערה. חזק ושמור לבם ונפשם נכח קרבות ומראות שהנפש מתקשה
להכיל.

תן הגיון ותבונה בידי מנהיגותינו ומנהיגינו, שיידעו לנתב את עמנו
לתוך חזון ומציאות של חיים, שקט, בטחון, תקנה ושלוש ויפיעלו
להקטין את הפגיעות בגוף ובנפש עלינו ועל כל החפים והחפות
מפשע מכל צדי המערכה.

אנא שמור על נפשם וחייהם של אלו המחזקים והמחזקות בשכי,
מצט סבלם, חזק וחבק אותם באהבתך ובאהבתנו, עד שנוכל

להתאחד עמם יחד. שמר והגן על אלו שנבצר מהם להגן על עצמם
וסיע לנו לתמוך ולהגן עליהם ככל יכולתנו.
רפא, חזק ואמץ את הפצועים והפצועות בקרבנו ותן ארץ רוח
ותעצומות נפש בלב המטפלים והמטפלות.

שתתגלה השכינה בקרבנו בקרן אור רחומה של תקנה וקדשת
החיים, שתחזק ידינו ולבנו לנתיבי החלמה ורפוי ויגים בנו מקרא
שכתוב: "...ובחרת בחיים למען תחיה אתה וזרעך: לאהבה..."
(דברים ל', י"ט-כ')

ברוך אתה ה', המחזיר ברחמינו שכינתו לציון, לחיים ולשלום על
כל היושבים בקרבה.

אזהרת טריגר TRIGGER WARNING

התוכן שלפניך עשוי להיות קשה לקריאה
ומעורר רגשות של עצב וכאב.

אפשר לבחור לדלג ואפשר לבחור לעצור
באמצע הקריאה.

מומלץ להקשיב לעצמך בזמן הזה.

המציאות דפקה
חזק מדי על הדלת

על קירות בארי

אנדד אלזן

על קירות בארי כתבתי קורותיה
ממקורות ומצמקים קרועי קר
צת קראו את הקורה בכאב ואורותיה
נפלו לערפל ואפלת לילה וילה כמקור
לתפלה כי נפלו ילדיה ודלת געולה
לרחמי שמים גושמים שממה ושכול
הורים ללא רחמים מי ינחם כי קלה
לוחשת אל טל ומטר ומטר לבכות למי שיכול
יש שעה רוחשת השף אף יש שחר והלה

מה את רואה

רוני אלדד

מה את רואה:

בלונים פורחים אני רואה,
עופות צווחים, נוצות, נוצות על הפתחים,
אב מוליך עגלת תינקת, קפוא באמצע התנועה

מה את רואה:

אש בוערת בקנות פרחים, אני רואה,
בתוך הבית ילדים טובים, אישונים זורחים
קסדות אופנים לראשם מפחד תותחים
אישה צועקת אל הטלפון בלהת שמועה

מה את רואה:

אני לא רואה, אני שומעת אלהים בוכים
מאחורי אילן גבוה או בתוך שיחים
רק אם בשור ודם סוככת על האפרוחים, ובכנפיה
רחמי כל העולם זורחים, איך היא נטרפת
בשני חיה רעה

מה את רואה, אני רואה

היינו משנים. בסתה השמש אפר מלאכים
תנים חרצו שן בשדותינו, כל הילדים פקוחים
לא נישן יותר אף פעם, העיר אותנו השך אלהים

השדה

אורי פרץ

קרו דְּבָרִים נוֹרְאִים
קרו רֵאשִׁי הַיָּלָדִים הַקְּטָנִים כּוֹכָבִים
קרו אֵשׁ וְאֵשׁ. אִשָּׁה קָרְתָה בְּדָמַי
בְּכָל מְקוֹם קרו דְּבָרִים נוֹרְאִים
לֹא רְצִיתִי לְשָׁמֵעַ אוֹ לְרֹאוֹת אֲבָל רִיחַ
הַשָּׂדֶה שֶׁהֵצַת פָּלוֹ עַל יוֹשְׁבָיו הַבּוֹכִים
הַשָּׁחַר לֹא מִגִּיעַ מֵאֵז בְּגִלְלַת הַדְּבָרִים
לֹא מִגִּיעַ זְמַיִם. מֵתִים חֲגִים כְּעֵיטִים
בְּלִילוֹת וּמָה עוֹשִׂים הַחַיִּים

*

רוחי סבט

לתוך בולען

נעלמו חיי שלפני ה-7.10

חדר השנה, המטבח,

הסלון

ההליכה לחדר האכל

הפעילות בנה אשכול

הישיבה בכרסתי

עם ספר ועם תה

הכל נראה רחוק ובלתי אפשרי

היפי שאת אוהבת

נשאר מאחור

הפיקוס הענק שלידי ביתי

פרח ההיביסקוס שמציץ למרפסת

הגרננים הלימוני

והתמונה שרן הקדיש לי

היפי שאת אוהבת

נשאר מאחור

מתי אזור

נאלמו בי מילים

רוחמה גבל-רדמן

נְאֶלְמוּ בִּי מִלִּים.

עַל הַגֵּג בְּמִשְׁמַר הָעֵת הַזֹּה.

נִצְנִצּוּ כְּפָרִים בְּרוּחַ הַלְיָלָה.

בְּהַפּוּגוֹת, יִשְׁנָה הָאֶפְלָה.

מִשְׁמָנֵת וְדָרוּכָה.

עַל הַגֵּג, שְׁמַעְתִּי דִּפְק.

כְּבָדוֹ שֶׁל עוֹלָם נִמְתַּח עַל שְׁעוֹתַי.

עֲבָה וּמְלֵא וּפּוֹעֵם.

לְמַעַלָּה מִזָּה, הָיוּ הָרְקִיעִים.

עוֹד מַעַלָּה מִזָּה,

תִּכְוֶנָה.

מִיכָאֵל בְּכַנְפוֹתָיו הָעֵלְיָה גָצִים,

אִישֵׁי יִשְׂרָאֵל. נְשָׁמוֹת. נְשָׁמוֹת.

כּוֹכָבִים שְׁבוּרִים עָפוּ בְּעוֹד דּוֹפְק עוֹלָם פָּעֵם

בְּאֵלְמוֹת עַל הַגֵּג. לְעֵינַי מִמָּשׁ.

שְׁפָתַי נָעוּ רִיקוֹת. רִיקוֹת.

אִישֵׁי יִשְׂרָאֵל וּתְפִלְתֵּם

בְּדִפְק עוֹלָם, תִּקְבֵּל.

מִמָּשׁ.

הכחשה

חגי פרוץ

קראתי פעם על תאוריית
חמשת השלבים של האכל

אכל אני

לא הכחשתי

כי המציאות דפקה חזק מדי על הדלת

לא כעסתי

כי לא ידעתי על מי כבר יכלתי לזעם

לא התמקחתי

כי לא חשבתי שאפשר להתחמק

לא כפאתתי

כי כבר לא יכלתי להרגיש

לא קבלתי

כי נסיתי להכחיש

אכל אני

*

כנרת סמואל-פולק

שוב לא אמר לילדי: "כאן מקום בטוח. נגמרה הסכנה".
פתגות העזר הוסרו.
נותרנו חשופים. אין הבטחות אין מיגונים.
נותרנו עם בחירה אחת, תיה ויחידה
לתת לכתנת אור לצמח מבפנים.

לברוח אלחנן ניר

התורה, הגוילים, התפלה, המלים, הרומן, השירים, הכל
אנחנו זורקים ברגע
רק שינוי בנו זעפה.
הכל לאש, הכל עכשו:
אלבומי התנה,
צלחות החסינה עם פס הכסף מסבתא,
ציורי הבית הרבים מגן דינה
(כלם עם גג אדם, בלי רצפה),
אין לנו עוד זמן
הם באים, שומעים אותם חזק,
פרצו הכל – הגדרות, החומה, המגדלים,
טמאו השמנים, תודיע, מתי אפה בא,
מהר, הגבר, הכל כבר עשן,
תסתכל, אנחנו כאן,
אין לנו עוד לאן
לברוח

אתה ממשיך

מיטל חודורקובסקי

אתה ממשיך לעשות את הפעולות שאתה עושה כדי לא להראות לידידים.
אתה מנסה להגן עליהם מפני הכעות פניך, כאלו הן אויב. מחנה חייך
מעשה או מהנהן ללא צורך להנהן פאשר הם מדברים אליך. אתה לועס
את האכל וגולל בניד ושוב לועס וגושך את הלשון וכמעט נחנק ממאמץ
ומקהלה ומאלם הלב ומהדיעה שאין להשיב: דבר נורא קרה.

מאז השביעי באוקטובר צליל ים

פתאום כלם מבינים
ש'מרות שחיים רק פעם אחת
אפשר למות כל יום
עוד קצת מחדש.

מסיבת טבע

חלי טל שלום

רקדנו במסכה

ואז עלה

השחר ואתו

כל מה שעברתי

בשרות בלבנון ובעזה.

חשבתי שזה נהדר,

שסוף סוף אצא מזה.

ואז זה הפך

למציאות.

שיר על האלוהים

רונית שאולי ברנאי

פרפראזה על שירי יהודה עמיחי

אֱלֹהִים לֹא רַחַם עַל יְלָדֵי בְּאֵרֵי וּכְפַר עֲזָה
 גַּם לֹא עַל הַזְּקֵנִים וְעַל הַחִיָּלִים,
 הַשְּׂאִירִם עַל אַרְבַּע שׁוֹתְתֵי דָם
 הוֹכִיל אוֹתָם לְמִנְהָרוֹת אַפְלוֹת.
 אוֹלֵי אֱלֹהִים כְּכֹר זֶקֶן מְאוּד וְאֵין בּוֹ כּוֹחַ
 מִצִּיץ אֶל יְלָדָיו פַּעַם בְּשָׁנָה בְּיוֹם הַכַּפּוּרִים, וּמוֹכֵן לְסִלַּח
 בְּעֶכֶר הָיָה נִשְׁאָר בְּסִבְלָנוֹת לְרִקְוֵדֵי שְׁמַחַת הַתּוֹרָה
 אֲכַל עֵכָשׁוּ הוּא עוֹצֵם אֶת עֵינָיו לְעוֹד שָׁנָה שְׁלֵמָה.
 כְּשֶׁאֱלֹהִים עֲזַב אֶת הָאָרֶץ הוּא שָׁכַח אֶת אוֹהֲבָיו,
 וְלָנוּ נִשְׁאָר רַק לְצַעֵק "אֱלֹהִים", וּלְחַפֵּשׂ אֶת זְכָרוֹ אוֹ אֶת שְׂרִידָיו
 וְאַתָּה, עֲמִיחִי, מָה הָיִיתָ אוֹמֵר הַיּוֹם עַל הַמַּצָּב?
 שָׁם בְּסִדְנַת הַשִּׁירָה בְּגִבְעַת רֶם
 יִשְׁבֶּתָּ מוֹאָר עִם סוּדָר גָּדוֹל לְכֹן
 וְכִלְנוּ סְבִיבָךְ
 סִפְרָתָּ עַל מְלַחְמוֹת גְּדוּלוֹת
 וְעַל אֶהָבוֹת יְפוֹת שְׂבָאוּ בְּמִקּוֹם הַקְּרֻבוֹת
 מָה הָיִיתָ אוֹמֵר הַיּוֹם עַל יְלָדֵי הַגֶּן הָעֲזוּבִים?
 וְעַל הָאֵלִים הַנִּשְׁכָּחִים וְהַשׁוֹכְחִים...
 וְמָה בְּדַבַּר הָאֱלֹהִים?

אני מספרת לילדים

רוני אלזד

היה היתה צפור, היה היתה צפור זפה,
 מצויה כמו דרור או כמו צוץלת, קולה
 כמו לחישת הרוח בעצי הצפצפה.
 היה היתה לה קן עשוי מפל הרך,
 היה היו לה גוזלים רפים כל כה, היתה להם פלומה,
 היתה להם מקור פעור מרב חיים,
 והצפור היתה יוצאת ובאה אל הגוזלים
 והם היו שומעים אותה הולכת וקרבה ומקורם
 היתה נפער רחב נושא כמו אהבה, צורח לקראתה:
 הנה אם צפור עולה
 להאכיל אותנו כל מה שלקטה, והיא היתה
 רוקפת על הגוזלים במעופה, קולה כמו לחישת הרוח
 בעצי הצפצפה, והיא
 נוגעת לא נוגעת בראשם.

*

היה היתה צל שלא הוטל מאור השמש,
 היה היתה צל שהוטל מאור שרפה,
 צל כמו כף יד, סמיה, כהה, נוטה,
 צל חשך משחר רוכץ טורף, והוא חכה,
 והוא רחף על פני הקן,

והוא חקה את קול הרוח בעצי הצפצפה
ומקור הגוזלים נפער רחב נואש כמו אהבה
מול צל רוחף כאלו הוא אם צפור יפה, ועתה

*

לא קן רך ולא מקור

לא רעב לא אהבה

לא שמש, לא צפור טובה, יפה,

כל הארץ צל רוחף נוטף מן השרפה

*

תז טנה

אמרתי לך במלחמה הזאת אלהים נותר חלל לא מזוהה, נעדר.
 יחידות שלמות סוקרות בעשב שצומח כדי למצוא את שרידיו.
 שלא נותר עם עגון שפזה שאלהים נעדר לו.
 אין בית דין שידע לשחרר אותנו מעגינות שפזאת.
 האם אלהים ירוץ פתאום אלינו מתוך הפגיגות, מתוך המחילות.
 אוהז בידיו את חרבות המלחמה שלו.
 לך תדע עם מי אלהים רוקד בלילה הזה.
 חפיתי לו אמרתי לך, מעבר ליצר חפיתי.
 עמדתי עם משקפת על מרפסת, הוא לא קרא לי לבוא.
 ראיתי רגלים מוטלות ארצה, הרגשתי את כבד הגוף כשאין בו
 נשמה.
 רציתי לומר לך אהבה ולא יכלתי, הזדעקתי ולא הייה לי קול.
 אלהים נכנס ויצא ממקוררים בשורה.
 כל המזפיים עוברים על גופותיו ולא מצליחים לגלות האם זה
 הוא.
 שקית שחרה נפתחת ונסגרת, אומרים שאלה שאריות.
 בלונה של אלהים קברו ארון ריק הניחו בתוכו כמה דברים
 שאהב
 חלקים שבנרים של יהודים
 צנצנת ריקה

ועָן

הייתי בלונה, אֶלֶפִים הֶלְכוּ אַחֲרֵי אַרְוֹן רִיק

בְּלֵם יָדְעוּ

עֲמַדְתִּי בֵּין בְּלֵם כְּשֶׁכֶּסּוּ אֶת אֱלֹהִים בְּעָפָר.

בְּרוּךְ דֵּין הָאֱמֶת אָמְרוּ:

פְּחַדְתִּי שְׁלֵא נִשְׂאָר לִי אֱלֹהִים, שִׁקְבְּרוּ אֶת כָּלוֹ.

חֲזַרְתִּי לְבִדִּי.

הִיעַר הַתְּחִיל לְהוֹרִיקוּ.

פצע

מינה גורל הרמן

בבת אַחַת

בְּחָטָף

בְּפֶתַח הַפֶּצֶעַ

וְהִזְדִּיהֶם

וְלֹא הָיָה לוֹ שֵׁם.

אזעקה

טובה זלוטוגורסקי

לא, לא גבורה רק בקבוק מים, ארצו חול בפנה מימי הקתול, בצד
שלומי, מונח. כפר לא מעגגן. מעשי ידים טובעים ואיה אומר
שירה,

ובחלון אותיות הרות, הרוח, הפסיקים, הנקדה. משהו שם מת-
רוצץ, תופח מתפרץ מרחוק. צפור מחרפת את נפשה לבוא, אולי
עננים גדודים אולי בשורה,

דחופה אני ממתינה. אם יתקע שופר בעיר, ועם לא יחרדו?

ועדין שומעת. האפק מרטט. מלה מכרחה אחת נמלטת,

אזעקה

ממ"ד

אגי משעול

עכשו כשהמוות זוחל סביב
ואגוזי הפקאן נלחצים אל קלפתם
אני מתחבאת בתוך העברית.
דבר לא יאנה לי בכתיבה תמה
דבר לא יאנה
אם אספג באותיות
אם לא אצא מן השורה –
מכוצת לחיריק
דחוסה בתוך סמך או
בטן גימל
עם דמעות נוטפות
של חטף.
שפת קדש אהובה –
עכשו כשהכל בעתו
והכל בעתה,
כשהמטע מושיט
והאדמה חרושה
אני עושה רק מה שרילקה אומר:
נותנת ליפי ולאימה לקרות לי
בלי לחשב
שזה סופי.

מרגע זה

יעל סטטמן

הדבור בלשון רבים
האישי בלשון רבים
שלומי בלשון רבים
קשת רגשותי בלשון רבים
אני חושבת שאני בוכה במטה
לפעמים בערות, לפעמים
מתוך שנה. זה בכי
ללא בעלות, זה בכי בר,
צבורי, שוטה, חסר הבחנה.
בוכים דרכי ואני בוכה
לוחמים דרכי ואני לביאה
אני לביאה בוכה, אני אלופה
אני עם ישראל חי, אני בקריסה
אני מה שתשימו בפרסמות
ובכריזה, אני תשליל
פני שכנתי באזעקה.
מרגע זה, רצונותי ברשות הרבים:
רצוני לנטש, רצוני להשאיר,
רצוני להזכר
במשהו אחר, גבישי, עצום,
פרטי מאוד.

אנא נכוז

גליה גל אלברט

אני מנסה להחזיק
בכל הכוח
כפות ידי
על כפות המנעול
שלא יצליח להכניס
כל הרשע הגמור הזה
אל תוך
המרחב המוגן

סקירת מערכות סלעית לזר

כמו ברשימת איברים
של תינוק שאף נולד,
כה אנו עוברים
על שמות הברים,
בודקים מי שרד.

(11.10.23)

פה נטמנה תצפיתנית

רוחמה וייט

יש ימים (למשל היום) בהם אני
 רוצה שמשהי תאסף את כל מה שהרעל
 והכשל על ידי שנים ארפות מדי
 של התנשאות זכרית, גברית, מתגברת
 און וקלצים
 שבועת ידך תחת ירכי
 משקפי שמש ריי-בן
 'מיידלע, תזכירי לי מה עשית בצבא?
 הזיוך זוחח מול נשים דעתן קלה
 כל מה שמתחרז עם היסטריה. היסטריה.
 היסטריה. את בהיסטריה. רק היסטריה. היסטריה
 נשים דמעתן מצויה
 וכי' וכד'
 תשלח אתם לחפשה ארוכה
 רכה, רכה, רכה
 להסגר בבית מרגוע.

על תלולית האדמה הטררה
אכתב בדמעות:
פה נטמנה אישה צעירה
שנלושה בתבונתה של אמא אדמה
אישה שיידעה להביא חיים לעולם
שלא הקשיב לה.
פה נטמנה
תצפיתגית.

אימהות

אסנת אלזר

בלילות הן מתאספות

אחת אחת

זו שכתה נחטפה ותמונתה המגאלת בדם לא נותנת מנוח

זו שבנה נפל בקרב

זו שילדה ישארו לעד בממ"ד הקטן בפאתי הבית בקבוץ

זו שנשארה דמומה בצדו השני של הקו חורטת בגופה את הגור

עות.

מדי פעם היא לחשה לו. או לה

'אני אהבת אותך'

'אני אתך'

אני כאן

הלו?!

זו שלא הספיקה להפריד

זו שאוחזת בשבריר של סרטון המראה שהוא חי

זו שהתעוררה בשבת וידיעת המנות נכטה בתוכה.

בלילות, בחדרי החשוד, הן נודדות כמעגלים

שמושות כתפים, חסרות מנוחה, טרופות שנה.

אמהות

לו יכלו היו מתחלפות עם הילד או הילדה

נכונות לשבי או למות

אמָהוֹת
עוֹד לֹא מְתַרְגְּלוֹת בְּנִדְיָה.
בְּלִילוֹת הֵן בָּאוֹת אֵלַי
אֶחָת אֶחָת
אֲנִי מַחְבֵּקֶת אוֹתָן בְּחֶמְלָה, בְּגַעְגּוּעַ
סוֹפְגֶת לְגוֹפֵי אֶת רִגְשׁוֹת הָאֵשׁ, אֶת חֶסֶר הָאוֹנִים, אֶת הַתְּהוֹם
וּמְלֻטְפֹת בְּדַמְמָה אֶת הַתָּאֵר הָאִמָּהִי הַחֲדָשׁ
שֶׁנִּכְפְּהָ עָלֶיהֶן

*

מיכאל זץ

מאז אותה שבת שחזרה
תמיד תניחו
שגם עם עינים עצומות,
אינני זשן.

גם על תלומות
אל תשאלו אותי,
אני חומק מסיוטים
כמו מכדורים.

*

צליל ים

זה כָּאֵלוֹ

שְׁמִישָׁהוּ הַדְּלִיק אֶת הַחֹשֶׁךְ

וְאֵין אֹר

מה נורא היום הזה

*

תמרה לילך מזומן

בתחלת הבקר ההוא
 ישבת על מזון גדול באמצע הסלון
 התלתלים הקטנים שלך
 היו שקטים
 למרות האזעקה שהוציאה אותך מהחלומות
 הבטת כמונו בטלויזיה
 השתהות על פניך
 עיניך הגדולות
 התם
 התם
 מאז אני לא יכולה עוד להרפות ממך
 יש ילדים כמוך והם לבד
 יש ילדים שלא צופים בטלויזיה
 יש ילדים
 שם

קינת בארי

יגל הרוש

איכה בארי / הפכה לקברי
ויום מאורי / הפך שחורי
והשחת כל פרי / ונהפך שירי
עיני נובעה מים / מעמק שבירי

איכה תורה / צרוכה וסדורה
וכל פארה / לא עמד לעזרה
וביום הדרה / השחת תארי
עיני נובעה מים / מעמק שבירי

איכה ישראל / ביום קרוא אל
וחיים שואל / ומהומה קבל
זקן ועולל / בדם מתגולל
וחגו חלל / אויב אכזרי
עיני נובעה מים / מעמק שבירי

איכה אמהות / וילדות ונערות
בשבי מולכות / כבימי פרעות
ונפוצו גדרות / צאן לשרות
ופסקו מחולות / ונגינות משוררי
עיני נובעה מים / מעמק שברי

ואיכה אתמה / בורא רומה
עד אן אמה / תהיה מהומה
עד אן קומה / תשפל אדמה
ועתה קומה / להאיר גרי
ובעין רחמיך / תרפא שברי
ועיני הנובעת / תשקה בארי

חושך חגי פרוץ

והארץ הייתה תהו ובהו, וחשך על פני תהום, כמו בפנים, כמו המקום הזה בבלקרה הוא, בין הסדקים של המדבר שם התחלתי לנסע, דרך קולות הרדיו שממשיכים באי-הידיעה, באי הכנה, שממשיכים באנשים שמתקשרים, באנשים שמבקשים, בואו, שמתחננים, שצועקים איפה כלם, שנשברים בלחישת, הם פה, הם פה. בנסיעה שלא נגמרת מהדרום הרחוק, שמנסה כמו הלב, להתרחק מטנוח הטילים, שמתחילה ב"לך לך", מבקשת לברוח, וממשיכה ב"את שאהבת", שממשיכה לכוון ירושלים, שממשיכה אל העקדה, ומנסה בכל זאת להגיע, אל הצפון, אל הבית, חזרה לשם, אל האור, רק מבקשת מתוך החשך הזה את רוח אלהים, ואולי כבר לא מאמינה שיהי אור.

כזה עוד לא היה לנו

שולמית אפפל

מי יכל הנה לדעת. זה הנה הרי
רק עוד יום חג שנברא
וכנה שיזכר מעתה
פתמונות מן הגיהנום
לדראון עולם לרבים מאתנו
וישאר גם לה הוגה ישראל במלחמה
כאלו מה האסון שלנו הוא לא שלך

השבעה באומטור, לשפת נהר האוהיו

חיים א. ורניצור

היא בוערת לי מרחוק
קרוב למפרצת הלב
והקרום הולך ונפרם אני
רץ במדבר מת
בחולות הפה יבש
וטוב שפך אי אפשר
לדבר ואף לא לכפות
עכשו

חבוי תחת איזה שיח שמצאתי
לי זמן ללכת מן הפרסא
למטבח עוד פוס קפה וחוזר
לפרסא מול ההדשות נרדם
לרגע קם שוב למקור
לוקח המאה פרוסת לחם
בולע, מקיא, בוכה
שמח שבוכה
מנסה למחוק

את המראות
והקולות
של הנרצחים, הנשקפים, הנעדרים הנאנסים הנשפים, המושחים
אל הסלע
אל הקיר נצמד לא זו
שלא יראו שיחשבו שגם אני
כבר נרדמ
לרגע
זה הלום
לא.

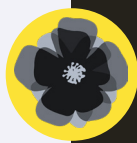
* נועם דרומי

שְׂבָעָה לילות אַחֲרֵי הַשְּׂבִיעִי לְאוֹקְטוֹבֵר לֹא יִשְׁנָתִי,
בְּחִסּוֹת הַלַּיְלָה דָּבָר לֹא טָשְׂטַשׁ וְאוֹלֵי אֶף כָּכֵל
שָׁנְקָפוּ הַשְּׁעוֹת וְהַבְּקָר הַגִּיעַ זֶה הָיָה סִימָן
שֶׁהַכֵּל יָכֵל לְקָרוֹת.

תמיד עלי לזכור להתישב במהירות במטרה,
ועם אור השרותים להסתדר. לקחת, לאסוף,
כשהילדים ישנים. צירי הדלת נעולים ודממת
הרחוב מכתובה את העלילה, עלי להיות מוכנה
לכל כי העולם הוא מקום שלא צפיתי לו, פשוט
אין דרך לתאר את זה. גולדתי כמו העבדה שיש
סלעי בגלת וגיר ויש רוח ועף אתה עלה שנשר
מהעץ.

מעבר לזה, צריך להסתדר ולקבל. העולם הוא
מקום שאף אם לא תוכל לתאר לילדתה, פשוט
כי זה מתחלף בין יאוש ותקנה, גלים סוערים
של שניהם נהפכים להיות אדם.

ואת צריכה ללכת על קצות האצבעות בין מלחמות
עולם ומלחמות יותר קטנות, ולנסות להדמות למי

שִׁיכוּלָהּ בִּינִיחֵן לְכַתֵּב, לְאַהֲב, לְעַבֵּד, אוּ רַק לְלַכֵּת
לְטִיּוֹל בְּנַחֵל. לְלַכֵּת שׁוֹכַחַת, לְלַכֵּת רְחוּקָה מִהָעוֹלָם,
רַק קוֹל צְעָדִים יִטְמַע בְּעַפְר. הַשְּׂמִים זוֹלְגִים כָּל הַזְּמַן
וּמְכַבֵּים חִלּוּמוֹת כָּמוֹ כּוֹכָבִים נוֹפְלִים. בְּתִים וְאַנְשֵׁים
מְשֻׁנִּים מְקוּם לְפָחוֹת פְּעַם בְּמֵאָה שָׁנָה וְדְרוֹשׁ לִי תָא
אַחַד בְּגוּף שֶׁל שְׂכָחָה, תָּא שְׂמַתְעַקֵּשׁ שְׂאֲשַׁפָּח,
דְּמוֹי עֲרַפֵּל, מְאַלְחָשׁ, שְׂמִנוּפֵף לְשִׁלּוּם לְאַתְמוֹל
וְאִמֹר גַּם עָלְיוֹ אָמֵן.

מזה שבועות אני מדממת שירים

איריס אליה כהן

אני קוראת לקבץ "גון"

מוחקת

קוראת לו "אוקטובר"

משנה ל"שבעה"

מחליפה ל"תהום"

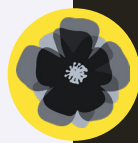
משנה: "תהומות"

קוראת לו "כשאול"

קוראת לו "תקנה"

מורה למחשב שיזכר

הוא עונה לי "שומר את תקנה"

חזר

רוחיי סבט

כל עולמוך מרכז בחדר אחד.
זה מה שיש לך כעת
חדר אחד במלון
עם בן זוגך
ליד ים הפלחה, מזג אויר נהדר
רחוק מכל דבר

צריך להגיד תודה
שיש לך חדר
אומרים לי
קדם תחיו שלושה חדשים
שנים בחדר אחד
נראה אם תגידו תודה

פּיך

סמזר פּלמך־פּרץ

בּתּי

מְבַקֶּשֶׁת הַבְּקָר

שְׁאֲסִבִּיר

מָה זֶה פִּיר

וְאִיךְ אֶסְבִּיר

וְלִבִּי מִפְּרֵפֵר בְּאִוִּיר

וְאִיךְ אֶסְבִּיר

מִבְּלִי לְפּוֹצֵץ

אֶת מְתִיקוֹת

בּוֹעֵת הַיְלָדוֹת

עסקת החזרת חטופים וחטופות מס' 1

אסנת אלזר

לו יכלתי

הייתי מבטלת הגדרות היצוניות

של גיל, מגדר ומצב משפחתי

הייתי משאירה את הידיעה

שלנשמות שנתקפו עם שחר ממקומן

יש אבא ואמא

וגעגוע מעתיק נשימה.

יש תהום שנופעה בין הלפני והאחרי

ושאלות שנותרות ללא מענה.

בהעדרן ממשיך להפרם לי

צ'לם אלהים.

על האִימָה והמָהוּמָה

מהומה

טלי וייס

בְּתוֹךְ הַגּוֹף מְהוּמָה

בְּתוֹךְ הַנְּפֶשׁ יָם כְּאֵב

בְּתוֹךְ הָרֵאשׁ מְחַשְׁבוֹת מְסֻכְסָכוֹת

בְּתוֹךְ הַלֵּב בְּכִי וּפְצֵעַ

בְּתוֹךְ הָרוּחַ דְּאָגוֹת מְשִׁתְּנוֹת

בְּתוֹךְ הַנְּשִׁמָּה דְּמָמָה דְּקוֹה

בְּתוֹךְ הַחַיִּים שְׂכָר

בְּתוֹךְ הַתּוֹךְ תְּפִלָּה

'אל מלא רחמים' - בעולם שלא היו בו רחמים: תפילה לזמן הזה ועל הזמן הזה

הרב׳ה תמר אלעד־אפלבום והרבנית שרה סגל־נץ

אל מלא רחמים
בעולם שלא היו בו רחמים
המצא מנוחה עדינה
תחת כנפי השכינה
במעלות הנשכרות של זהר האדם
לנשמת כל מי שנפגעו
ונפרעו פרעות וכל זועות
ב-7 באוקטובר.

על האימה
אשר פקדה איש ואשה
זקנים וכגי הנעורים וילדות וילדים
שאין פינו יודע כיצד לזעק ולאמרה.

בעבור שאנו מקוננות ומקוננים
בעבורן, בעבורם, בעבורנו.
על זה הקה דוה לבנו
על אלה חשכו עינינו.
אוי לנו כי נשברנו.

אוי כ'י ב'תינו שנו.
כ'י נ'שמותינו וגופנו ענו
ופ'נינו ח'שכו.

ל'כן ב'על הר'חמים
י'גלה ס'בלותינו לעול'מים
ומסוף העול'ם ועד סופו
י'שמעו הקולות הנ'א'למים
וי'שמור ב'צ'ורר החיים נ'שמ'תנו
החיים הם נ'ח'לתנו
ונ'בוא ב'ש'לום להח'ל'מתנו.

אל נ'א ר'פ'א נ'א ל'נ'פ'ג'עות ול'נ'פ'ג'עים.
אל נ'א ר'פ'א נ'א ל'מ'ש'פ'חות ול'מ'ט'פ'לים.
אל נ'א ר'פ'א נ'א ל'נו כ'ל'נו.

ונ'אמר א'מן.

תפילה בזמן פרסום שמות נופלים

רעות חמיאל

יהי רצון מלפניך
 אלוהי הדין והרחמים,
 שהשמות הרשומים יהיו לי זרים.
 שלא יהיה זה אף חבר שישוב אתי פעם במדונה,
 ואף חבר שטייל אתי בהדו,
 ואף שם שמצלצל מהילדות,
 שלא יהיה זה אחשלבפעלהשלאבאשלבפנדודשל.

ושדפיקות הלב ישובו לסדרן,
 ותהיה נשימה אחרי פתיחת ההודעה,
 אך לא ארפה מדי.

שאדע ואזכר

שכל שם

ואפלו הזר ביותר

הוא עוד עולם שאבד

שהיה חי ואיננו.

שלא אהיה קהת חושים

בנסיון להגן מעט

על שאריות הלב שלי.

תפילה למען הנשים שעברו פגיעה מינית במתקפת ה-7 באוקטובר

ד"ר יעל לזין

יהי רצון מלפניך ה' א-להינו וא-להי אבותינו ואמותינו, א-להי
 אברהם, א-להי יצחק וא-להי יעקב, א-להי שרה, א-להי רבקה,
 א-להי רחל וא-להי לאה,
 שתתמלא רחמים מרבים ועצומים על כל הנשים במדינת ישראל
 שעברו ועוברות פגיעה מינית במלחמת חרבות ברזל בידי מחב-
 לים חסרי צלם אנוש – ונותרו בחיים.
 חזקן ואמצו, זכרון ופקודו, כי אתה משגב לעתות בצרה.
 רומם את קרנך, והצלח את דרכך.
 ברכן באור פניך, ושמרן פאישון בת עין, בצל כנפיך תסתירן.
 ותמשיך עליהן שפע טובה וברכה ורחמים וחסים ושלוש מעתה
 עד עולם.

יהיו לרצון אמרי פיננו והגיון לבנו לפניך ה' צורנו וגאלנו.
 אמן, כן יהי רצון.

קוראים לזה פשע מבוסס מגדר

אסנת אלזר

לְכָל הַיּוֹשְׁבוֹת לְכַטַּח
בְּמִשְׁרָדִים הַמְּמַנְגִים
מִצְקָצְקוֹת בְּלִשׁוֹנָן, מְסַרְבוֹת לְהֶאֱמִין
לְכָל הַבוֹחֲרוֹת לְהַכְחִישׁ
לְהַתְעַלֵּם
לְהַעֲלִים.

לְכָל הַדוֹרְשׁוֹת עֲדוֹת סְדוּרָה:

וְרֵאוּ אוֹתָן

וַיִּקְחוּ אוֹתָן

וַיַּעֲנוּהֶן.

וּבֵין מְלָה לְמְלָה - דְּמַמַּת מְוֹת

בֵּין מְלָה לְמְלָה - שְׂבָרֵי סְפוּרִים רַבִּים מְסַפֵּר

זוּ בְּבִיתָהּ

זוּ בְּמִסְכָּהּ

זוּ עַל הַשֶּׁבֶל

זוּ בְּפֶתַח הַמְּכוֹנִית הַמְּתַנַּעַת

בְּלֶן לְנֶגֶד עֵינַיִם שְׂנֵכְפָה עֲלֵיהֶן לְחַבֵּיט

פעוטות

ילדות

בנות

אמהות

סבתות

כלן נאנסו באותה השבת.

הן לא תספרנה ספור סדור

רצף הזמן של מי ששרדה

נקטע באותן השעות

עבר ועתיד אבדו משמעות ואחיזה

רק הנה מתמשך של אימה

אגן שבור

פתמי דם גדולים על ירכיים

עינים חלולות

ונשמה מסתתרת

הן עדות זוועת:

ראו אותן

לקחו אותן

שכבו אותן

ויצענוהן

נופלות הן פתח ביתנו

ידיהן על הסף

ואין להן מושיע

*

עדן לויטה

הכאב שלך
מתפורר לי בידיים
חשופה, חזקה, אחוזה.
את לוחמת
לא נותנת לו להמק.
אני מציפה את החזה
ברכות
אצבעותי משרטטות אי כטוח
ושמו "מחר".

אישה אחת

סמזר פלמק־פרץ

לעמית סוסנה

אָשָׁה אַחַת

עוֹצֵרֶת

אַת זָרָם הָאָוִיר. אֶת קֶצֶב הַלֵּב

נִצְבֶּת וּמְסַפֶּרֶת

אֶת צְלִיפֵת הַכָּאֵב

אֶת עֵמֶק הַשְּׁפָלוּת

אֶת צְרִיכַת הַנְּשִׂיָּה

אָשָׁה אַחַת

מוֹל תְּהוֹם שְׁהוֹנָה. שְׁהִיָּה.

אָשָׁה אַחַת עוֹז אוֹזֵרֶת

אָשָׁה אַחַת עוֹזֵרֶת לְאַחֶרֶת

אָשָׁה אַחַת

מוֹל

כָּל הָעוֹלָם.

שעון חורף אוקטובר 23

אוריה כהן

יש מלא זמן לתוך החשך
מלא זמן לתוך המלחמה
שפע של זמן לתוך לילות ללא שנה
עמק אל תוך אכל הרבים
עמק לתוך תפלת היחיד.

מה שלומך?

מה שלומך

טלי פז

שאלת: אז מה שלומך בימים אלו?
ענית: זו שאלה שלא שואלים עכשיו.
ענית: שלומי סביר על פי מדד הזמן הזה.
ולא ענית: אני נעה בין גלי עצב גדולים לגלי עשייה קטנים.
ולא ענית: הפורקב חסר לי מאוד, יחד עם החפש לנשם.
ולא ענית: גם הצחוק חסר. הצחוק הנקי, זה שכא בלי צביטות בְּחִזָּה.
ולא ענית: יש בי פעס. מדי פעם הוא מתעורר כמו אורח בלתי קרוא.
ולא ענית: שלומי אינו שלם כל זמן שמתחוללת מלחמה בארץ הזאת.
ולא שאלת: למה כל האנשים היפים הטובים הערכיים האמיצים, למה הם?
ולא שאלת: למה?
ולא ענית.

אל תשאלו מה שלומי

נעמה קדוש

אל תשאלו מה שלומי.

תשאלו אם יש לי

איפה לישן,

אם חסרים לי

כרית או שממכה.

אל תשאלו מה שלומי.

אולי יש לי אח נעדר,

ואולי הרגע

קמתי משכבה.

אל תשאלו מה שלומי.

תשאלו איך אפשר לעזור,

ומה אני עכשו צריכה.

אל תשאלו מה שלומי.

כי אני בעצמי

עדין לא בטוחה.

טליחה

חיות גרוסמן דוד

תחלה לא עשיתי דבר
אפלו הנשימות היו קטנות ושטחיות
בקשי אכלתי, רק מעט, כדי לשרד.
פעבר כמה ימים התחילו החטאים
בזה אחר זה:

שתיתי קפה, הזמנתי עוגה
עליתי על קצות האצבעות ומשכתי מהארון את הפוך (היה קפוא)
התבישתי (גורא)
זה מדרון חלקלק
נפגשתי עם חברה (היא בתקופה קשה)
משכתי מהדואר הבילה (שהזמנתי לפני שפרצה המלחמה)
האזנתי לאמי ונינהאוס וקצת התאפרתי (עדין)
לכל מקום שהגעתי הם היו אתי
וזה היה
כבד
מאד
לחיות

*

שירלי פלט

הבקר אָני חָיה
וְזֶה כָּל מָה שְׁאַנִּי יוֹדַעַת.
כְּמוֹנֵי אֵלְפֵי נְשִׁים בְּרַחֲבֵי הָאָרֶץ
קָמוֹת וּפּוֹתְחוֹת אֶת תְּרִיסֵי הַנֶּפֶשׁ
הַמוֹגָפִים שְׁלֶחֶן בְּגִלְל הַכָּאֵב.
אֲנַחְנוּ נִחְלָה כְּבִיסָה וְנִכְיֵן לְאֹכֵל
וְלוֹ בְּגִלְל שְׁהָעָם שְׁלָנוּ צָרִיד בֵּית
לְגוּחַ בּוֹ כְּשִׁיּוֹב מִהַתְּפֵת חָיִו.
אֲנַחְנוּ הַבֵּית הַזֶּה,
אֵין אַחֵר.

להילחם להחלם - מזמור להעלם

זהביית נליף

מחפרת, מתכסה

חולה

מתוך כסות שאמורה

היתה להגן וכשלה.

אלהי הנבוכות, אלהי הבוכות,

אלהי הכועסות ואלהי הכואבות.

הנה תן לי פח

להלחם

פח להחלם,

פח לבחור להעלם.

פח להיות באין.

אבן על אבן

מאיה ויינברג

וְעַדִּין אֵינְנִי יוֹדַעַת מָה
 עוֹשִׂים עִם הַמֵּתִים
 הֵיכָן לְהַנִּיחָם
 מָה לֹדְמֵר לָהֶם שְׁעָה
 שָׁהֶם בְּכָל מָקוֹם
 בְּמִלּוֹא כְּכֹד מִשְׁקָלָם
 אֵינָם
 הַעֲדָרָם לֹא מִפְּסִיק
 לְהִיּוֹת מוֹזֵר לֹא מְנִיחַ
 אֵת הַדַּעַת גַּם כְּשֶׁאֵכֵן
 כְּבִדָּה מְנַחַת עַל אֵכֵן
 וְהַמְחִזֵּר הַשְּׁלֵם
 הַכְּעוֹת הַפָּנִים עֵינֵיהֶם
 קוֹלָם
 הָאֲמָנָם הַכֹּל נֶעְלָם
 מִחִפְשֵׁת מִי זוֹכֵר
 מָה מַעֲצָם קִיּוּמָם
 כֹּל מָה שֶׁלֹּא הִתְמַמֵּשׁ
 בְּחִינָהּ מִבְּקֵשׁ
 מִחֲדָשׁ בְּמוֹתָם
 לְטוֹף מִזְמַן הַיּוֹתָם

מעשי גבורה

איריס שפירא ילון

להחיש 'פקר טוב', ולהתפונ.

להתלבש, לומר פן,

להודות על יש

להמשיך להתפלל לאל אכזר,

להשתדל לא להתלהם.

לכפות על תיגוקות.

לנסות לנהם.

לאסף גבות,

להתנדב, לפרסם ברשתות,

לשמח בקציצות וחבוקים.

לקטף, ללוש ולאפות,

להרבות למחזר, לקנות שעוזר.

למצא כוח באצבעות להדליק נר,

לחייך לאור,

לדמין קרב שנגמר בשלום.

לצלח חדשות-יום

לכתב פמה שורות.

לרחם, לסלח על טעויות.

לבטח בכשורות טובות.

לפניך עידיית מצא

אז אני מתעוררת בבקר
לפניך
כדי שאוכל לככות
מספיק זמן כדי ששפתקומי
אני אחיה ואגיד לך
שיתהיה בסדר
אמהות לא משקרות
הן פשוט שורדות אחרת

מה שאפשר

עדי סגל ויסגורג

אני מניקה את אנחת הרחוקה
על דף.

מקפידה לשמור על רוחים
בינה

לבין המלים שלפניה ואחריה
כמו דוחסת את כל המועקה כלה
אל תוך קפסת תכשיטים קטנה.

סוככת במחשבותי תורה האם
כך אצליח להתעלם מקיומה, האם
זו הדרך לחזור לנשם.
אקוּשש רסיסי עצמי
חזרה.

אעשה מן הצער שיר.

נצחונות קטנים

מיכאל זץ

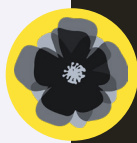
כָּל בִּקְרָא אֲנִי מִזְמֵן לְעֲצָמֵי
נִצְחֹנוֹת קִטְנִים,
שֶׁל טוֹב עַל הָרַע
שֶׁל יֵשׁ עַל הָאֵין
שֶׁל בְּיַחַד עַל הַלְּבַד.
בְּיָמִים אֲחָדִים אֲנִי מְנַצֵּחַ
וּבְאַחֲרֵים מִפְסִיד,
וְקָדָה חוֹזֵר חֲלִילָה.

כָּל עָרֵב אֲנִי מִשְׁאִיר לַחֲשֵׁךְ,
פֶּתַח קֶטָן שֶׁל
אוֹר.

אֲחֵינוּ וְאֲחֵיוֹתֵינוּ -
הַנְּשׁוּבִיִּים וְהַנְּשׁוּבוֹיֹת,
הַנִּחְוָנִים בְּצָרָה וּבִנְשִׁיָּה,
הַעוֹמְדִים בֵּין בָּיִם וּבֵין בַּיִתְּנָשָׁה,
הַמְּקוּם יְרַחֵם עָלֵיהֶם,
וְיוֹצִיאֵם מִצָּרָה לְרוּחָה,
וּמֵאִפְלָה לְאוֹרָה,
וּמִנְשֶׁעֶבֶד לְגֵאֲלָה,
הַנְּשִׁתָּא בְּעַגְלָא וּבְזִמְן קָרִיב,
וְאָמְרוּ אָמֵן.

מגזין גלויה מפרסם מעת לעת קולות קוראים וניתן לשלוח עוד
יצירות בנושא האסופה ובנושאים נוספים:
gluya.org | gluya@gluya.org

המדרשה
באורנים
יזמים יהדות ישראלית

רבנות
ישראלית

מכון שלום הארטמן
INSTITUTE FOR ISRAELI PEACE

יחדה
רשת המרכזים העירוניים
והקהילה ישראלית

רשות הרבים
מנהלתי ופיננסי ישראלית
יהדות-ישראלית

גלויה
דובר גלויות על מור שכמוס

THE HONEY
FOUNDATION
FOR ISRAEL

Proudly Funded By
 UJA Federation
NEW YORK

תוכן העניינים

3 לחיות בתוך הזמן הזה, לשאת את תהומות הזמן הזה
הרבנית שרה סגל-כץ

7 * (חסרה לי מלה לתאר)
חגית זוהרה מנדרובסקי

8 תפילה לעת הזו:
שתתגלה השכינה בקרבנו כקרן אור רחומה
הרבה סיון גבון-שובל

המציאות זפקה חזק מידי על הדלת

12 על קירות בארי
אנדד אלדן

13 מה את רואה
רוני אלדד

14 השדה
אורי פרץ

15 * (לתוך בולען)
רותי סבט

16 נאלמו בי מילים
רוחמה גבל-רדמן

17 הכחשה
חגי פרץ

- 18 * (שוב לא אמר לילדי:
"כָּאֵן מְקוֹם כְּטוּחַ. נִגְמְרָה הַסְּפִנָּה")
כנרת סמואל-פולק
- 19 לברוח
אלחנן גיר
- 20 אתה ממשיך
מיטל חודורקובסקי
- 21 מאז השביעי באוקטובר
צליל ים
- 22 מסיבת טבע
חלי טל שלם
- 23 שיר על האלוהים
רונית שאול ברנאי
- 24 אני מספרת לילדים
רוני אלדד
- 26 * (אִמְרָתִי לָךְ בְּמִלְחָמָה הַזֹּאת אֱלֹהִים נוֹתֵר חֵלֶל לֹא מְזַהֵה, נִעְדָּר)
דוד סנה
- 28 פצע
מינה גורל הרמן
- 29 אזעקה
טובה זלוטוגורסקי
- 30 ממ"ד
אגי משעול

31 מרגע זה
יעל סטטמן

32 אנא בכוח
גליה גל אלברט

33 סקירת מערכות
סלעית לזר

34 פה נשמנה תצפיתנית
רוחמה וייס

36 אימהות
אסנת אלדר

38 * (מֵאֵז אוֹתָהּ שְׁבֵת שְׁחֹרָה)
מיכאל זץ

39 * (זֶה כְּאֵלוֹ)
צליל ים

מה נורא היום הזה

41 * (בְּתַחֲלַת הַבֶּקֶר הַהוּא)
תמרה לילך מזומן

42 קינת בארי
יגל הרוש

44 חושך
חגי פרץ

45 כזה עוד לא היה לנו
שולמית אפפל

46 השבעה באוקטובר, לשפת נהר האוהיו
חיים א. רכניצר

48 * (שבעה לילות אחרי השביעי לאוקטובר לא ישנתי)
נועם דרומי

50 מזה שבועות אני מדממת שירים
איריס אליה־כהן

51 חדר
רותי סבט

52 פיר
סמדר פלק־פרץ

53 עסקת החזרת חטופים וחטופות מס' 1
אסנת אלדר

על האימה והמהומה

55 מהומה
טלי וייס

56 'אל מלא רחמים' — בעולם שלא היו בו רחמים:
תפילה לזמן הזה ועל הזמן הזה
הרבה תמר אלעד־אפלבום והרכנית שרה סגל־כץ

58 תפילה בזמן פרסום שמות נופלים
רעות חמיאל

59 תפילה למען הנשים שעברו פגיעה מינית
במתקפת ה-7 באוקטובר
ד"ר יעל לוי

60 קוראים לזה פשע מבוסס מגדר
אסנת אלדר

62 * (הכאב שלך)
עדן לויטה

63 אישה אחת
סמדר פלק־פרץ

64 שזון חורף אוקטובר 23
אוריה כהן

מה שלומך?

66 מה שלומך
טלי פז

67 אל תשאלו מה שלומי
נעמה קדוש

68 סליחה
רוית גרוסמן דוד

69 * (הבקר אני חיה)
שירלי פלס

70 להילחם להחלם - מזמור להעלם
זהבית כליף

71	אבן על אבן מאיה ויינברג
72	מעשי גבורה איריס שפירא ילון
73	לפניך עידית מצא
74	מה שאפשר עדי סגל ויסברגר
75	נצחונות קטנים מיכאל זץ
76	תפילת אחינו כל בית ישראל

